

Čiji su planinarski domovi?

Darko Grundler i Alan Čaplar, Zagreb

Odgovor na naslovno pitanje naizgled je jednostavan: planinarski domovi pripadaju, naravno, planinarima. Odgovor je logičan i dobrom dijelom – pogrešan.

Naime, kao i sve druge građevine, planinarski objekti pripadaju vlasnicima, tj. pojednostavljeno rečeno, onima koji imaju »papire« o vlasništvu i koji su upisani u zemljišne knjige kao vlasnici. Većina planinara ne zna tko je vlasnik nekog planinarskog objekta, niti ih to zapravo zanima. Kao posjetitelje, zanima ih mogućnost da u njemu nakratko predahnu, po povoljnijim uvjetima ponešto popiju i pojedu ili prespavaju.

Kad nisu zadovoljni stanjem i uvjetima boravka u planinarskoj kući, mnogi su planinari skloni svoje primjedbe adresirati na Hrvatski

planinarski savez, podrazumijevajući i polazeći od ukorijenjenog mišljenja da je HPS nadležan za sve što se tiče planinarskih kuća u Hrvatskoj. Pritom se često zaboravlja da je organiziranje pružanja ugostiteljskih usluga i usluga smještaja ponajprije zadaća i obveza samih pružatelja tih usluga, a obnavljanje i održavanje svake kuće zadaća i obveza njena vlasnika. Vlasnik može svojom odlukom ili ugovorom izvršenje nekih zadaća povjeriti kome drugome koji ih je voljan i sposoban izvršavati u njegovo ime, ali ne može se (osim npr. prodajom ili darovanjem kuće) odreći svojih obveza, koje su utvrđene ne samo Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, nego i Ustavom. Istodobno, onaj tko nije vlasnik ni ne smije izvoditi ikakve zahvate na građevini bez suglasnosti vlasnika. Sve to nije svojstveno samo

Schlosserov dom na Risnjaku

planinarskim kućama, nego jednako vrijedi i za sve druge građevine u planinama, gradovima, selima i bilo gdje drugdje.

Imajući to u vidu, logično je postaviti pitanje što su zapravo planinarske kuće i u kakvoj su one vezi s planinarskim udrugama i HPS-om. U Hrvatskoj se planinarskom tradicionalno smatra svaka kuća kojom upravlja planinarska udruga ili osoba koja na temelju ugovora s HPS-om jamči planinarima uobičajene povlastice na cijenu noćenja, primjenu jedinstvenoga kućnog reda i drugo. HPS vodi register planinarskih kuća i objavljuje podatke na svojoj mrežnoj stranici, a kuće razvrstava u tri skupine prema sljedećim kriterijima:

- planinarski dom je kuća koja je redovno otvorena vikendom, blagdanima ili stalno i u pravilu pruža mogućnost prehrane i okrjepe
- planinarska kuća (u užem smislu) otvorena je samo povremeno ili u dogовору с planinarskom udrugom koja se o njoj skrbi
- planinarsko sklonište je nezaključana, stalno otvorena i neopskrbljena kuća.

Kako bi planinari bili upoznati o vrsti kuće, njezinu nazivu, nadmorskoj visini i upravljaču, na njoj je na vidljivom mjestu, u pravilu desno od ulaznih vrata, postavljena standardizirana natpisna ploča s osnovnim podacima o kući. Takvu, »plavu ploču«, izrađuje i upravljač besplatno dodjeljuje HPS. U HPS-ovu Pravilniku o upravljanju planinarskim objektima (domovima, kućama i skloništima), koji je usvojila Skupština HPS-a, navedena su pravila kojih se treba pridržavati upravljač objekta na kojem je »plava ploča«. Planinarske udruge učlanjenjem u HPS preuzimaju obvezu poštovanja i primjene normativnih akata HPS-a, uključujući i spomenuti Pravilnik te jedinstveni Kućni red u planinarskoj kući. Ostali koji žele da njihova kuća ima »plavu ploču« i bude upisana u register planinarskih objekata HPS-a, te obveze preuzimaju potpisivanjem ugovora s HPS-om.

Zasad se sve čini jednostavnim i logičnim. No slijede pitanja na koja nije jednostavno odgovoriti.

Prvo je pitanje koja je uloga i nadležnost upravljača planinarske kuće. S gledišta planinara,

upravljač je ona planinarska udruga koja je vlasnik objekta ili ima ugovor s vlasnikom o korištenju ili zakupu objekta. Mnogo je, međutim, udruga koje nisu vlasnici kuća, niti imaju punovažan ugovor s vlasnikom, a unatoč tome brinu se o objektu i smatraju ga »svojim«.

Kako bi se to objasnilo, treba imati na umu povijesni razvoj i okolnosti, koje su uvijek bile izazovne za planinarsku udrugu. Planinarima ne treba posebno dokazivati i opisivati da se planinarske udruge desetljećima bave planinarskim objektima – grade ih, obnavljaju, održavaju i uređuju, premda im te zadaće nitko nije izričito povjerio, niti ih na to posebno poticao. Štoviše, da se planinari nisu brinuli o brojnim kućama posvuda po planinama, danas mnogo njih ne bi ni bilo. O tome svjedoče brojni napisi u časopisu Hrvatski planinar i drugim planinarskim izdanjima. Svaka planinarska kuća rezultat je, prije svega i iznad svega, nemjerljivog entuzijazma i golemoga volonterskog angažmana planinara organiziranih u planinarskim udrugama. To nikad nije bilo dovoljno cijenjeno izvan planinarske udruge, a ponekad ni u njima samima. Nažalost, ni danas nema dovoljno razumijevanja,

uvažavanja i potpore šire javnosti za sve one koji ulažu svoj rad, znanje i sredstva u planinarske objekte.

Upravljanje planinarskim objektima u nekim proteklim desetljećima bilo je umnogome jednostavnije jer se drugačije gledalo na »društvene organizacije« i »društveno vlasništvo«. Bilo je i više spremnosti za dobrovoljan »društveni rad« te za doniranje sredstava za društveno korisne projekte. Malo se tko brinuo o formalnom vlasništvu i »papirima«, a u mnogim slučajevima status upravljača planinarskih objekata nitko i nije dovodio u pitanje, premda mnogi upravljači nisu ni imali ugovor s vlasnikom ili je valjanost ugovora istekla. Istodobno, mnoge planinarske udruge koje su upravljale planinarskim objektima smatrale su svojim vlasništvom sve što je u njihovu posjedu i o čemu se skrbe, bez obzira na to što za to nisu imale čvrsto pravno uporište. U suvremenom je društvenom uređenju postalo zbog brojnih razloga mnogo važnije pitanje vlasništva, pa tako i potreba za kvalitetno uređenim odnosima za svaki objekt. To posebno dolazi do izražaja kod onih objekata koji su zbog turističkih, komercijalnih ili drugih razloga

zanimljivi i nekome drugome. Upravljačima koji nemaju vlasništvo ili ugovor s vlasnikom ruke su umnogome vezane, a i onima koji su s vlasnikom sklopili ugovor o korištenju ili zakupu, takav ugovor često postavlja ograničenja koja im nisu po volji.

U pogledu vlasništva planinarskih objekata, prema zemljšnim knjigama, velika ih je većina u državnom vlasništvu ili se nalaze na državnom zemljištu. Evo nekih pokazatelja! Od 155 planinarskih kuća u Hrvatskoj, čak su 82 državno vlasništvo, a 16 ih je vlasništvo jedinica lokalne samouprave (gradova i općina), ukupno 63 %. Osnovne planinarske udruge vlasnici su 27, a HPS 4 objekta¹. Fizičke osobe upisane su u zemljšne knjige kao vlasnici 21 objekta, trgovačka društva 2 i crkva 3. Još se 5 planinarskih objekata kojima upravljaju hrvatske planinarske udruge nalazi u inozemstvu (u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini), pri čemu je samo jedan od njih u vlasništvu planinarske udruge (dom Vrbanj na Orjenu).

Imovinsko-pravna pitanja u vezi s planinarskim objektima nedvojbeno su najveća otežavaču i ograničavajuća okolnost u toj djelatnosti. Razlozi za takvo stanje, ali i uporišta za njihovo rješavanje, jesu Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i Zakon o upravljanju državnom imovinom te s njima povezani propisi. Zakonom o sportu iz 1993. određeno je da se sportski objekti koji su bili u društvenom vlasništvu upišu kao vlasništvo gradova i općina. Slijedom toga, neki su se gradovi i općine upisali kao vlasnici planinarskih objekata, neki nisu, a za neke se objekte i danas na sudovima vode vlasnički sporovi. Stanje je postalo još složenije 2017., donošenjem Zakona o upravljanju državnom imovinom, kojim je uređeno da planinarskim domovima izgrađenima na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske upravlja ministarstvo nadležno za državnu imovinu. Nove su okolnosti u nekim slučajevima prerasle u bizarre sporove, pa čak i predmete sudskih postupaka između države i jedinica lokalne samouprave koje se na temelju prijašnjih propisa nisu upisale u zemljšne

knjige kao vlasnici objekata. Dodatno, pružanje ugostiteljskih usluga uređeno je Zakonom o ugostiteljskoj djelatnosti te Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji ugostiteljskih objekata iz skupine »ostali ugostiteljski objekti za smještaj«.

Unutar planinarske udruge i u njezinim programskim aktima u pravilu se uvijek ističe da su planinarski objekti temelj planinarske djelatnosti. Planinarima je razumljivo da su kuće neraskidivo vezane uza svoje stvarne graditelje i one koji su se jedini desetljećima skrbili da ne propadnu. To, međutim, često nije na odgovarajući način vrednovano u složenim okvirima imovinsko-pravnih odnosa, pa tako planinarske udruge u pravilu nemaju čak ni prednost pri sklanjanju ugovora o upravljanju i korištenju.

Lako je zapaziti da u navedenim propisima ima rješenja koja u praksi nisu sasvim primjenjiva, pravedna ni funkcionalna i koja općenito imaju ograničavajući učinak na održivo upravljanje i rješavanje brojnih pitanja povezanih s planinarskim objektima. Upravo su zato sve vrijeme HPS i planinarske udruge upozoravale nadležne institucije i tijela na nefunkcionalne modele upravljanja i pozivajući se na razne inozemne primjere predlagale održiva rješenja za planinarske objekte. Pritom su inzistirali na tome da svi objekti ostanu u planinarskoj funkciji i da se organizirano pristupi obnovi jer nemaju samo planinarsko, nego sve više i turističko značenje. Rezultat je toga zalaganja činjenica da u razdoblju

¹ HPS je vlasnik planinarskih domova Bijele stijene u Tuku, Miroslav Hirtz u Jablancu, Boris Farkaš u Sekulićima i Poklon na Učki.

Planinarski dom Josip Pasarić na Ivančići

od 1990. do danas ni za jedan od objekata vlasnici ili upravljači nisu napravili prenamjenu iz planinarskoga u neku drugu vrstu objekta ili osporili uobičajene povlastice za članove HPS-a koje se u svim planinarskim objektima primjenjuju na temelju HPS-ova Pravilnika o poslovanju i upravljanju planinarskim objektima.

Treba naglasiti da kompleksni imovinsko-pravni odnosi i izostanak snaga i kapaciteta vlasnika da se odgovorno i učinkovito skrbe o svojim objektima, nisu svojstveni samo za planinarske objekte, nego i za brojne druge – npr. sportske, lovačke, šumarske i razne ostale.

Država se ne žuri sklapati ugovore o upravljanju i korištenju planinarskih objekata, a to uglavnom ne požuruju ni planinarske udruge. Čak i kad su voljne, planinarske udruge često ne mogu dobiti ugovor jer nadležne službe dugo ne odgovaraju na njihove zamolbe i prijedloge. U pravilu, pri sklapanju takvih ugovora nema ni mogućnosti pregovaranja, već se mora pristati na stroge i ograničavajuće uvjete korištenja.

Iz razgovora s državnim dužnosnicima vidljivo je da sve više prevladava stajalište da se razne udruge ne bi ni trebale baviti upravljanjem državnom imovinom ili organiziranjem ugostiteljske

ponude, već da te poslove trebaju preuzeti oni koji su specijalizirani i registrirani za te djelatnosti. Zbog toga su skloniji upravljanje planinarskim objektima, kao dijelu posjetiteljske infrastrukture zaštićenih područja, ubuduće povjeriti javnim ustanovama koje upravljaju tim područjima. S planinarskoga je gledišta opravdano, dakako, postaviti pitanja je li to na duže staze dobrodošlo ili štetno i je li uopće funkcionalno i održivo. Ta su pitanja povezana i s potpitanjem koliko su javne ustanove zainteresirane i kapacitirane za poslove upravljanja državnom imovinom te koliko će imati razumijevanja za planinarstvo i planinare.

Nameće se i sljedeće pitanje, koje može zvučati gotovo kao hereza, ali koje zapravo iziskuje i najviše promišljanja i usuglašavanja unutar HPS-a. To je pitanje treba li se (i želi li se) uopće planinarska udruga i dalje baviti planinarskim objektima te ulagati svoja sredstva i snage u upravljanje građevinama i općenito infrastrukturu u planinama koju sve više koriste i svojataju i mnogi neplaninari. Je li uistinu zadaća i interes planinarske udruge razvijati ugostiteljsku i turističku ponudu ili svoje djelovanje trebamo više usmjeriti na ono zbog čega se svatko od nas učlanio u planinarsku udrugu – na kretanje

Planinarski dom Malačka (lijevo) i planinarska kuća Česmina (desno) na Kozjaku

ALAN ČAPLAR

u planinama i planinarsko druženje? U prilog takvom gledištu govori činjenica da se mnogi inozemni planinarski savezi, pa i većina planinarskih udruga u Hrvatskoj, uopće ne bavi – niti se želi baviti izgradnjom, održavanjem, obnovom i upravljanjem infrastrukturom, već »samo« organiziranjem atraktivnih izleta i tura, školovanjem članstva te općenito popularizacijom zdravog života i rekreativne prirode. Slično je i u mnogim drugim sportskim savezima i udrugama.

Odgovori na ta pitanja nisu jednostavnii ni jednoznačni. Mogu se tražiti generalno za sve planinarske objekte u cjelini, ali i za svaki pojedini planinarski objekt, sagledavajući njegove posebnosti, kao što su lokacija, veličina, stanje i dostupnost, kapaciteti upravljača i mnogošto drugo. Kao i obično u životu, nijedna krajnost u pravilu nije dobra – planinarstvu dugoročno vjerojatno ne bi donijelo ništa dobrog ni specijaliziranje udruga da se pretežito bave upravljanjem zgradama i ugostiteljstvom umjesto planinarskim izletima, ni potpuno odustajanje od skrbi za planinarske objekte u koje se desetljećima ulagalo sve što se moglo. Najvjerojatnije se najbolji, ali ujedno možda i najzahtjevniji put, nalazi negdje u sredini. Pritom treba imati u vidu da smjerovi razvoja planinarske infrastrukture, htjeli-ne-htjeli, tek u ograničenoj mjeri ovise o našim strateškim opredjeljenjima, očekivanjima i angažmanu. Veliki su izgledi da će vlasnici, neovisno o našem opredjeljenju i čvrstim povijesnim argumentima, svoje objekte najradije iznajmiti komercijalno najpogodnijem ponuđaču, čija će djelatnost biti ugostiteljstvo, radi što većeg profita, a u održavanje zgrada ulagati samo onoliko koliko moraju, ili još manje od toga. Sve to ovisi i o brojnim drugim okolnostima, a najviše o zainteresiranosti, spremnosti i organiziranosti javnih vlasti da javnim sredstvima podupiru planinarsku infrastrukturu, koja se sve više doživjava kao javna turistička i posjetiteljska infrastruktura u funkciji planinskog turizma. Obećavajuće djeluje strateško opredjeljenje iskazano u Nacionalnoj strategiji razvoja Republike Hrvatske 2021. – 2030., da će se radi unaprjeđenja zdravlja stanovništva ulagati u planinarske sadržaje i planinarsku infrastrukturu. HPS to podupire, a ujedno i koristi kao uporište u svim inicijativama za postizanje financiranja

iz javnih izvora, ne samo za planinarske objekte, nego i za planinarske puteve.

Treba uzeti u obzir i činjenicu da se svijet, pa i planinarstvo, mijenja. Do mnogih planinarskih objekata danas se može doći automobilom (u Hrvatskoj imamo tek osam domova do kojih se ne može doći automobilom: Paklenica, »Umberto Giometta« na Mosoru, Klek, Schlosserov dom na Risnjaku, »Toni Roso« na Vošcu na Biokovu, Sveti Gaudent na Osoršćici, Lipa i Hahlić), a osim toga na pristupima planinama ima mnogo komfornih i lako pristupačnih smještajnih objekata koje planinari sve češće koriste kao ishodište za svoje uspone, pa je potreba za noćenjem u planinarskim objektima visoko u planinama danas manja nego u doba izgradnje tih objekata. Popust na cijene noćenja u cjelokupnoj je planinarskoj aktivnosti razmjerno skroman i našem je članstvu zanimljiviji zbog ugovora između HPS-a i PZS-a kojim se članovima HPS-a jamči jednak popust na cijene noćenja kakav imaju i članovi PZS-a u slovenskim planinarskim objektima. Objekti na komercijalno atraktivnim lokacijama već su duže vrijeme ionako iznajmljeni ugostiteljima pa planinari nemaju nikakvih popusta na hranu i piće u odnosu na ostale posjetitelje. Zbog sanitarnih propisa, koji obvezuju sve ugostitelje, oni ne dopuštaju da se u ugostiteljskom prostoru konzumira donesena vlastita hrana.

Povjeravanje domova na upravljanje zainteresiranim javnim ustanovama i ugostiteljima ne mora biti loše samo po sebi jer može donijeti i novu kvalitetu ako bi se ulaganjima osigurala održivost i unaprjeđivala njihova ponuda. Mnogo je veća dvojba što će biti s planinarskim objektima koji se nalaze na zabačenim i komercijalno nezanimljivim lokacijama. Vlasnici su u pravilu nezainteresirani za njihovo obnavljanje i održavanje jer su im samo trošak i teret. Nezainteresirani su i za davanje tih objekata na upravljanje planinarskim udrugama, najčešće zbog ograničavajućih propisa, nepoznavanja stanja i potreba, bojazni da bi se ta imovina mogla zloupotrijebiti, a ponekad i zbog nekooperativnosti pojedinih planinarskih udruga da se odnosi urede na prikladan način. S druge strane, ima i planinarskih kuća koje su izvan glavnih planinarskih pravaca ili su stalno zatvorene, pa bi možda bilo opravdano razmotriti njihovo

brisanje iz popisa planinarskih objekata ako ne služe nikomu i ničemu, a nemaju perspektivu.

Sve to upućuje na zaključak da funkciranje i stanje planinarskih objekata uvelike ovise o sinergijskom djelovanju javnih vlasti i planinarskih udruga. Nažalost, i u novijoj povijesti ima više primjera što se događa kada se unatoč inicijativama planinara i drugih zainteresiranih strana za važan planinarski objekt ne uspije naći i provesti odgovarajući model upravljanja ili obnove. Na primjer, bivši planinarski dom na Snježniku, vlasništvo Republike Hrvatske, unatoč svim nastojanjima Primorsko-goranske županije, Javne ustanove NP Risnjak, HPS-a i planinarskih udruga s riječkog područja, danas je ruševina. Ne služi više nikome, a nekad je bio jedan od najljepših planinarskih domova u Hrvatskoj. Drugi je primjer bivši planinarski dom Vila Velebita u Baškim Oštarijama, čiji je vlasnik, tvrtka Hrvatske ceste, produženje ugovora uvjetovala plaćanjem mjesečne zakupnine koja je planinarskom društvu upravljaču bila neprihvatljivo visoka. Ugovor nije sklopljen i to više nije planinarski objekt. Nedavno je Grad Samobor, pozivajući se na svoja vlasnička prava i uvjete za davanje gradskih nekretnina u zakup, odlučio sklopiti ugovor izravno s ugostiteljem u planinarskom domu Željezničar na Oštrcu, mimo planinarskog društva koje je njime desetljećima uzorno upravljalo i ustrojilo nova vlastita ulaganja i resurse za obnovu doma. Takvih je primjera još.

Planinarski dom Putalj na Kozjaku

Ima i primjera dobre prakse. Npr., vlasnik doma Hahlić je Općina Jelenje, koja je osigurala znatna sredstva i omogućila planinarima da obnove dom. PD Dubovac ovih dana započinje opsežnu rekonstrukciju svojeg doma na Vodicama u Žumberku, koristeći svoja, ali i javna sredstva pribavljena javnim natječajem, prema strogim kriterijima.

HPS je dosad na razne načine pomagao svojim udrugama članicama da obnavljaju i održavaju planinarske objekte. Redovnim godišnjim natječajima za obnovu, održavanje i izgradnju planinarskih objekata, HPS je u proteklih 20 godina uložio više od tri milijuna kuna u 212 pojedinačnih projekata njihove obnove i održavanja. Ta sredstva, dakako, nisu ni približno dovoljna za sve potrebe i sve objekte, ali su, s druge strane, omogućila planinarskim udrugama da bez mnogo formalnosti riješe mnoge probleme u planinarskim objektima kojima upravljaju, pa i da sagrade neke nove. Nasuprot učestalim kritikama pojedinih planinara, koji problematiku planinarskih objekata gledaju uglavnom kroz visoka očekivanja i malo razumijevanja, treba podsjetiti da je **HPS jedina organizacija na nacionalnoj razini koja redovito, iz godine u godinu, ulaže vlastita sredstva u planinarske objekte**, unatoč tome što im nije ni vlasnik ni upravljač. Pomalo je i ironično da se najviše ulaže upravo u objekte koji su u državnom vlasništvu i vlasništvu jedinica lokalne samouprave, jer je takvih objekata najviše. Stoga bi se moglo postaviti i pitanje opravdanosti daljnjih planinarskih ulaganja u infrastrukturu, no nije upitno da će HPS i dalje u okviru mogućnosti podupirati planinarske udruge članice u provedbi projekata koji pridonose održivosti i funkcionalnosti planinarskih objekata te poticati i sve druge da čine to isto.

HPS stalno pokušava u razgovorima s državnim tijelima i dužnosnicima utjecati na odluke koje izravno utječu na odnos vlasnika objekata i planinarskih udruga. O temama upravljanja i obnavljanja planinarskih objekata održan je u proteklom razdoblju niz sastanaka i ostvaren niz kontakata u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvu turizma i sporta, Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i

ALAN ČAPLAR

državne imovine, javnim ustanovama za upravljanje nacionalnim parkovima i parkovima prirode te s čelnim osobama brojnih gradova i općina. Unatoč brojnim argumentima i iskustvima, mogućnosti HPS-a za postizanje najboljih rješenja uglavnom su vrlo sužene, jer se vlasnicima, a napose državnoj upravi, ne može ništa uvjetovati. Većina postupaka traje dugo, pa svaka inicijativa lako izgubi zamah. Ipak, ostvareni su povoljni pomaci u smjeru pribavljanja europskih sredstava za obnovu dvadesetak važnih planinarskih objekata u zaštićenim planinskim područjima.

Složena pitanja koja se odnose na planinarske objekte ne mogu se i ne trebaju promatrati površno ili samo s emotivnoga gledišta. Važno je da planinarska javnost raspolaže objektivnim informacijama te da se postigne šire razumijevanje za cijelokupnu problematiku planinarskih objekata. Tek će se tada planinarska udruga moći najbolje prilagoditi nastalom stanju i iskoristiti aktualne okolnosti. Kao pomoć upravljačima planinarskih objekata, objavljen je u svibnju u digitalnom formatu na webu HPS-a sažet »Vodič za upravljače i domaćine planinarskih objekata«,

koji može biti zanimljiv i koristan i svim korisnicima planinarskih objekata koji žele dobiti širu sliku o toj problematici.

Istdobro, izrazito je važno da planinarske udruge razmotre i iznesu svoja gledišta, iskustva, planove, očekivanja i mogućnosti u pogledu upravljanja planinarskim objektima, kako bi ih HPS i ubuduće mogao odgovarajuće zastupati. To je, uz ostalo, važno i zato što će udruge članice HPS-a koje su zainteresirane da i dalje upravljaju planinarskim objektima očekivati zaštitu i aktivnu pomoć HPS-a pri rješavanju odnosa s vlasnicima, ministarstvima, javnim ustanovama, jedinicama lokalne uprave i drugima. S tim ciljem, pozivamo planinarske udruge, osobito one koje upravljaju planinarskim domovima, kućama i skloništima, da svoja promišljanja o ovdje otvorenim pitanjima upute Komisiji za planinarske objekte HPS-a putem elektroničke pošte objekti@hps.hr.

Poveznica

- Vodič za upravljače i domaćine planinarskih objekata: <https://www.hps.hr/files/data/21/Planinarski%20objekti.pdf>